ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2023

Vyhlásené: 4. 4. 2023 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah dokumentu je právne záväzný.

110

ZÁKON

z 15. marca 2023,

ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 564/2001 Z. z. o verejnom ochrancovi práv v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

Zákon č. 564/2001 Z. z. o verejnom ochrancovi práv v znení zákona č. 411/2002 Z. z., zákona č. 551/2003 Z. z., zákona č. 215/2004 Z. z., zákona č. 523/2004 Z. z., zákona č. 618/2004 Z. z., zákona č. 122/2006 Z. z., zákona č. 400/2009 Z. z., zákona č. 220/2011 Z. z., zákona č. 392/2012 Z. z., zákona č. 462/2013 Z. z., zákona č. 362/2014 Z. z., zákona č. 176/2015 Z. z., zákona č. 338/2015 Z. z., zákona č. 125/2016 Z. z., zákona č. 340/2016 Z. z., zákona č. 55/2017 Z. z., zákona č. 334/2017 Z. z., zákona č. 318/2018 Z. z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 90/2019 Z. z., zákona č. 221/2019 Z. z. a zákona č. 231/2019 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

1. Slová „orgán verejnej správy“ vo všetkých tvaroch sa v celom texte zákona okrem § 7 ods. 1 a § 14 ods. 4 nahrádzajú slovami „orgán verejnej moci“ v príslušnom tvare.
2. V § 3 sa za odsek 1 vkladajú nové odseky 2 a 3, ktoré znejú:

„(2) Verejný ochranca práv plní úlohy národného preventívneho mechanizmu podľa medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná[2a]) v postavení koordinačného orgánu. Verejný ochranca práv na účel plnenia úloh podľa predchádzajúcej vety uskutočňuje na základe podnetu alebo z vlastnej iniciatívy systematické návštevy miest, kde sa nachádzajú alebo sa môžu nachádzať osoby obmedzené na slobode orgánmi verejnej moci s cieľom posilniť ochranu týchto osôb pred mučením, krutým, neľudským, ponižujúcim zaobchádzaním alebo trestaním a iným zlým zaobchádzaním.

(3) Pôsobnosť verejného ochrancu práv podľa odseku 2 sa vzťahuje na

a) zariadenia, v ktorých sa vykonáva väzba, trest odňatia slobody, detencia,

b) azylové zariadenia,

c) iné miesta, kde sa nachádzajú alebo sa môžu nachádzať osoby obmedzené na slobode orgánmi verejnej moci, najmä cely policajného zaistenia a zariadenia na zaistenie cudzincov.“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 2a znie:

„[2a]) Dohovor proti mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu (vyhláška ministra zahraničných vecí č. 143/1988 Zb.) v znení Opčného protokolu k Dohovoru proti mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu.“.

Doterajší odsek 2 sa označuje ako odsek 4.

3. § 13 sa dopĺňa odsekom 9, ktorý znie:

„(9) Oznámenie informácií alebo podanie podnetu verejnému ochrancovi práv nesmie byť oznamovateľovi alebo jemu blízkej osobe na ujmu.“.

4. V § 17 ods. 1 písm. a) sa na konci vypúšťa čiarka a pripájajú sa tieto slová: „a do objektov, kde sa nachádzajú zariadenia a miesta podľa § 3 ods. 3, aj bez predchádzajúceho oznámenia,“.

5. Za § 22 sa vkladá § 22a, ktorý vrátane nadpisu znie:

„§ 22a
Osobitné ustanovenia k národnému preventívnemu mechanizmu

(1) Verejný ochranca práv ako koordinačný orgán podľa § 3 ods. 2 vydáva závery, správy, odporúčania, vrátane osobitnej správy o priebehu a výsledkoch návštev zariadení alebo miest podľa § 3 ods. 3 a komunikuje s príslušným medzinárodným zmluvným orgánom.[12b])

(2) Ak má verejný ochranca práv informácie, že sa v zariadení alebo na mieste podľa § 3 ods. 3 nachádza osoba so zdravotným postihnutím alebo dieťa, upovedomí o tom príslušný orgán podľa osobitného predpisu.[12c])

(3) Ak vznikne medzi orgánmi vykonávajúcimi úlohy národného preventívneho mechanizmu spor o príslušnosť, návštevu podľa § 3 ods. 2 alebo osobitného predpisu[12d]) vykonajú spoločne orgány, medzi ktorými spor vznikol.

(4) Ak nemožno jednoznačne určiť príslušnosť, návštevu podľa § 3 ods. 2 vykoná verejný ochranca práv.“.

Poznámky pod čiarou k odkazom 12b až 12d znejú:

„[12b]) Čl. 2 Opčného protokolu k Dohovoru proti mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu.

[12c]) Zákon č. 176/2015 Z. z. o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

[12d]) § 4 ods. 1 písm. b) druhý bod a § 10 ods. 1 písm. b) druhý bod zákona č. 176/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov.“.

6. V § 23 sa za odsek 1 vkladá nový odsek 2, ktorý znie:

„(2) Verejný ochranca práv každoročne vypracúva osobitnú správu o priebehu a výsledkoch návštev vykonávaných podľa § 3 ods. 2. Na účel podľa predchádzajúcej vety verejnému ochrancovi práv poskytnú súčinnosť orgány vykonávajúce úlohy národného preventívneho mechanizmu.[12c])“.

Doterajšie odseky 2 a 3 sa označujú ako odseky 3 a 4.

7. V § 23 ods. 3 sa za slová „podľa odseku 1“ vkladajú slová „a osobitnú správu o priebehu a výsledkoch návštev podľa odseku 2“.

8. V § 27a sa za odsek 1 vkladá nový odsek 2, ktorý znie:

„(2) Verejný ochranca práv môže písomne poveriť zamestnanca kancelárie výkonom svojich oprávnení podľa § 17.“.

Doterajšie odseky 2 a 3 sa označujú ako odseky 3 a 4.

9. V prílohe „PLATOVÝ PORIADOK KANCELÁRIE VEREJNÉHO OCHRANCU PRÁV“ časti „KATALÓG ČINNOSTÍ zamestnancov Kancelárie verejného ochrancu práv remeselných, manuálnych alebo manipulačných s prevahou fyzickej práce pri výkone práce vo verejnom záujme“ sa v bodoch 2.24 a 3.05 pred slovo „podľa“ vkladá slovo „napríklad“ a na konci bodu 3.05 sa vypúšťajú slová „a pod“.

Čl. II

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva v znení zákona č. 136/2003 Z. z., zákona č. 365/2004 Z. z., zákona č. 269/2007 Z. z., zákona č. 85/2008 Z. z., zákona č. 176/2015 Z. z. a zákona č. 177/2018 Z. z. sa dopĺňa takto:

V § 1 ods. 2 písm. h) sa za slovo „uverejňuje“ vkladá slovo „nezávislé“.

Čl. III

Zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 82/2005 Z. z., zákona č. 350/2005 Z. z., zákona č. 538/2005 Z. z., zákona č. 660/2005 Z. z., zákona č. 282/2006 Z. z., zákona č. 518/2007 Z. z., zákona č. 662/2007 Z. z., zákona č. 489/2008 Z. z., zákona č. 192/2009 Z. z., zákona č. 345/2009 Z. z., zákona č. 132/2010 Z. z., zákona č. 133/2010 Z. z., zákona č. 34/2011 Z. z., zákona č. 172/2011 Z. z., zákona č. 313/2012 Z. z., zákona č. 345/2012 Z. z., zákona č. 41/2013 Z. z., zákona č. 153/2013 Z. z., zákona č. 160/2013 Z. z., zákona č. 220/2013 Z. z., zákona č. 365/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 204/2014 Z. z., zákona č. 53/2015 Z. z., zákona č. 77/2015 Z. z., zákona č. 378/2015 Z. z., zákona č. 422/2015 Z. z., zákona č. 428/2015 Z. z., zákona č. 125/2016 Z. z., zákona č. 167/2016 Z. z., zákona č. 317/2016 Z. z., zákona č. 386/2016 Z. z., zákona 257/2017 Z. z., zákona č. 351/2017 Z. z., zákona č. 61/2018 Z. z., zákona č. 87/2018 Z. z., zákona č. 109/2018 Z. z., zákona č. 156/2018 Z. z., zákona č. 192/2018 Z. z., zákona č. 287/2018 Z. z., zákona č. 374/2018 Z. z., zákona č. 139/2019 Z. z., zákona č. 231/2019 Z. z., zákona č. 383/2019 Z. z., zákona č. 398/2019 Z. z., zákona č. 467/2019 Z. z., zákona č. 69/2020 Z. z., zákona č. 125/2020 Z. z., zákona č. 165/2020 Z. z., zákona č. 319/2020 Z. z., zákona č. 392/2020 Z. z., zákona č. 9/2021 Z. z., zákona č. 82/2021 Z. z., zákona č. 133/2021 Z. z., zákona č. 213/2021 Z. z., zákona č. 252/2021 Z. z., zákona č. 358/2021 Z. z., zákona č. 532/2021 Z. z., zákona č. 540/2021 Z. z., zákona č. 2/2022 Z. z., zákona č. 67/2022 Z. z., zákona č. 102/2022 Z. z., zákona č. 125/2022 Z. z., zákona č. 267/2022 Z. z., zákona č. 331/2022 Z. z., zákona č. 390/2022 Z. z., zákona č. 420/2022 Z. z., zákona č. 494/2022 Z. z., zákona č. 495/2022 Z. z., zákona č. 518/2022 Z. z. a zákona č. 540/2022 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

1. V § 18 ods. 4 sa vypúšťa posledná veta.
2. V § 24 ods. 4 písm. e) sa slová „§ 25 ods. 9“ nahrádzajú slovami „§ 25 ods. 8“.
3. V § 25 ods. 1 písmeno p) znie:

„p) komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím pri plnení úloh národného preventívneho mechanizmu a na účel posudzovania dodržiavania práv osoby so zdravotným postihnutím a pri monitorovaní dodržiavania práv osoby so zdravotným postihnutím podľa osobitného predpisu[39ab]) a súdnemu znalcovi alebo lekárovi so špecializáciou podľa odborného zamerania prešetrovanej veci, ktorých komisár pre osoby so zdravotným postihnutím poverí na výkon tohto oprávnenia v nevyhnutnom rozsahu na posudzovanie dodržiavania práv osôb so zdravotným postihnutím; súdny znalec alebo lekár so špecializáciou podľa odborného zamerania prešetrovanej veci sa pri nahliadaní do zdravotnej dokumentácie osoby so zdravotným postihnutím preukazujú písomným plnomocenstvom[34]) komisára pre osoby so zdravotným postihnutím,“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 39ab znie:

„[39ab]) Zákon č. 176/2015 Z. z. o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.“.

4. V § 25 ods. 1 sa za písmeno p) vkladajú nové písmená q) až s), ktoré znejú:

„q) verejnému ochrancovi práv pri plnení úloh národného preventívneho mechanizmu a na účel posudzovania dodržiavania základných práv a slobôd fyzických osôb a pri monitorovaní dodržiavania základných práv a slobôd fyzických osôb podľa osobitného predpisu[39ac])

a súdnemu znalcovi alebo lekárovi so špecializáciou podľa odborného zamerania prešetrovanej veci, ktorých verejný ochranca práv poverí na výkon tohto oprávnenia v nevyhnutnom rozsahu na posudzovanie dodržiavania základných práv a slobôd fyzických osôb; súdny znalec alebo lekár so špecializáciou podľa odborného zamerania prešetrovanej veci sa pri nahliadaní do zdravotnej dokumentácie preukazujú písomným plnomocenstvom[34]) verejného ochrancu práv,

r) komisárovi pre deti pri plnení úloh národného preventívneho mechanizmu a na účel posudzovania dodržiavania práv detí a pri monitorovaní dodržiavania práv detí podľa osobitného predpisu[39ab]) a súdnemu znalcovi alebo lekárovi so špecializáciou podľa odborného zamerania prešetrovanej veci, ktorých komisár pre deti poverí na výkon tohto oprávnenia v nevyhnutnom rozsahu na posudzovanie dodržiavania práv detí; súdny znalec alebo lekár so špecializáciou podľa odborného zamerania prešetrovanej veci sa pri nahliadaní do zdravotnej dokumentácie dieťaťa preukazujú písomným plnomocenstvom[34]) komisára pre deti,

s) prokurátorovi pri výkone dozoru podľa osobitného predpisu[39ad]) nad dodržiavaním zákonnosti v miestach, kde sú držané osoby pozbavené osobnej slobody, alebo osoby, ktorých osobná sloboda je obmedzená,“.

Doterajšie písmeno q) sa označuje ako písmeno t).

Poznámky pod čiarou k odkazom 39ac a 39ad znejú:

„[39ac]) Zákon č. 564/2001 Z. z. o verejnom ochrancovi práv v znení neskorších predpisov.

[39ad]) § 18 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov.“.

5. V § 25 ods. 2 sa slová „písm. q)“ nahrádzajú slovami „písm. t)“.

6. V § 25 sa vypúšťa odsek 8.

Doterajší odsek 9 sa označuje ako odsek 8.

Čl. IV

Zákon č. 176/2015 Z. z. o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 338/2015 Z. z., zákona č. 340/2016 Z. z., zákona č. 334/2017 Z. z., zákona č. 177/2018 Z. z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 90/2019 Z. z., zákona č. 231/2019 Z. z. a zákona č. 308/2020 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

1. V § 2 odsek 1 znie:

„(1) Komisár pre deti sa podieľa na ochrane práv detí

a) podporou a presadzovaním práv priznaných dieťaťu[1]) medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná[2]) (ďalej len „práva dieťaťa“),

b) plnením úloh národného preventívneho mechanizmu podľa medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná.[2a])“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 2a znie:

„[2a]) Dohovor proti mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu (vyhláška ministra zahraničných vecí č. 143/1988 Zb.) v znení Opčného protokolu k Dohovoru proti mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu.“.

2. V § 4 ods. 1 písmeno b) znie:

„b) monitoruje dodržiavanie práv dieťaťa najmä

1. vykonávaním nezávislého zisťovania plnenia záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná,[2])

2. uskutočňovaním systematických návštev miest podľa odseku 2 písm. h) na účely plnenia úloh národného preventívneho mechanizmu,

3. uskutočňovaním výskumov a prieskumov na sledovanie stavu a vývoja v oblasti práv

detí,“.

3. V § 4 ods. 2 písm. b) sa slová „alebo v mieste,“ nahrádzajú slovami „v mieste,“ a na konci sa vypúšťa čiarka a pripájajú sa tieto slová: „alebo v mieste, kde sa nachádza dieťa alebo sa môže nachádzať dieťa v dôsledku odkázanosti na poskytovanie starostlivosti,“.

4. V § 4 sa odsek 2 dopĺňa písmenom h), ktoré znie:

„h) na účely plnenia úloh národného preventívneho mechanizmu podľa § 2 ods. 1 písm. b) uskutočňovať systematické návštevy

1. špeciálnych výchovných zariadení a zariadení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,
2. iných miest, kde sa nachádzajú deti alebo sa môžu nachádzať deti obmedzené na slobode orgánmi verejnej moci alebo v dôsledku odkázanosti na poskytovanie starostlivosti; tým nie je dotknutá pôsobnosť iných orgánov verejnej moci.“.

5. § 5 sa dopĺňa odsekom 3, ktorý znie:

„(3) O priebehu a výsledku návštevy podľa § 4 ods. 2 písm. h) komisár pre deti vydáva osobitnú správu, ktorú

a) bez zbytočného odkladu poskytne koordinačnému orgánu v oblasti národného preventívneho mechanizmu,[6a])

b) zverejní na webovom sídle Úradu komisára pre deti.“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 6a znie:

„[6a]) § 3 ods. 2 zákona č. 564/2001 Z. z. o verejnom ochrancovi práv v znení neskorších predpisov.“.

6. V § 8 odsek 1 znie:

„(1) Komisár pre osoby so zdravotným postihnutím sa podieľa na ochrane práv osôb so zdravotným postihnutím

a) podporou a presadzovaním práv priznaných osobe so zdravotným postihnutím medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná[8]) (ďalej len „práva osoby so zdravotným postihnutím“),

b) plnením úloh národného preventívneho mechanizmu podľa medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná.[2a])“.

7. V § 10 ods. 1 písmeno b) znie:

„b) monitoruje dodržiavanie práv osoby so zdravotným postihnutím najmä

1. vykonávaním nezávislého zisťovania plnenia záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná,[8])
2. uskutočňovaním systematických návštev miest podľa odseku 2 písm. h) na účely plnenia úloh národného preventívneho mechanizmu,
3. uskutočňovaním výskumov a prieskumov na sledovanie stavu a vývoja v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím,“.

8. V § 10 ods. 2 písm. b) sa slová „alebo v mieste,“ nahrádzajú slovami „v mieste,“ a na konci sa vypúšťa čiarka a pripájajú sa tieto slová: „alebo v mieste, kde sa nachádza osoba so zdravotným postihnutím alebo sa môže nachádzať osoba so zdravotným postihnutím v dôsledku odkázanosti na poskytovanie starostlivosti,“.

9. V § 10 sa odsek 2 dopĺňa písmenom h), ktoré znie:

„h) na účely plnenia úloh národného preventívneho mechanizmu podľa § 8 ods. 1 písm. b) uskutočňovať systematické návštevy

1. zariadení, v ktorých sa vykonáva ochranné liečenie,
2. miest, kde sa nachádzajú alebo sa môžu nachádzať osoby so zdravotným postihnutím obmedzené na slobode orgánmi verejnej moci alebo v dôsledku odkázanosti na

poskytovanie starostlivosti, najmä zdravotníckych zariadení, zariadení sociálnych služieb a iných zariadení poskytujúcich podobnú starostlivosť vrátane zariadení bez registrácie podľa osobitného predpisu;[9a]) tým nie je dotknutá pôsobnosť iných orgánov verejnej moci.“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 9a znie:

„[9a]) § 62 až 70 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov.“.

10. § 11 sa dopĺňa odsekom 3, ktorý znie:

„(3) O priebehu a výsledku návštevy podľa § 10 ods. 2 písm. h) komisár pre osoby so zdravotným postihnutím vydáva osobitnú správu, ktorú

a) bez zbytočného odkladu poskytne koordinačnému orgánu v oblasti národného preventívneho mechanizmu,[6a])

b) zverejní na webovom sídle Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím.“.

11. § 21 sa dopĺňa odsekom 10, ktorý znie:

„(10) Oznámenie informácií alebo podanie podnetu komisárovi nesmie byť oznamovateľovi alebo jemu blízkej osobe na ujmu.“.

12. Doterajší text § 27 sa označuje ako odsek 1 a dopĺňa sa odsekmi 2 a 3, ktoré znejú:

„(2) Ak má komisár pre deti informácie, že sa v zariadení alebo na mieste podľa § 4 ods. 2 písm. h) nachádza osoba so zdravotným postihnutím, upovedomí o tom komisára pre osoby so zdravotným postihnutím.

(3) Ak má komisár pre osoby so zdravotným postihnutím informácie, že sa v zariadení alebo na mieste podľa § 10 ods. 2 písm. h) nachádza dieťa, upovedomí o tom komisára pre deti.“.

Čl. V

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. mája 2023.

Zuzana Čaputová v. r.

Boris Kollár v. r.

Eduard Heger v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky, správca obsahu a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je
Úrad vlády Slovenskej republiky, Námestie slobody 1, 813 70 Bratislava,
tel.: 02 888 91 131, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.